

คุณลักษณะส่วนบุคคลและบรรยากาศองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน การบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดหนองคาย

Personal attributes and organizational climate influencing drug
management and pharmaceutical care of health officers at sub-district
health promoting hospital in Nong Khai province

บุรภาพ จันทรีไบ ส.ม. (การบริหารสาธารณสุข)*

Burapob Chanbai M.P.H.(Public Health Administration)*

ชนะพล ศรีฤาชา ป.ร.ด. (สังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข)**

Chanaphol Sriruacha Ph.D.(Medical and Health Social Sciences.)**

*โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลพระธาตุบังพวน
จังหวัดหนองคาย

*Prathatbungpuan Sub-District Health Promoting Hospital,
Nong Khai Province

**คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

**The faculty of Public Health, khon Kaen University

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคลและบรรยากาศองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย ประชากรที่ศึกษา คือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรมในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย จำนวน 74 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ทุกข้อมีค่า IOC มากกว่า 0.5 และวิเคราะห์หาความเที่ยงของแบบสอบถาม ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช 0.97 เก็บข้อมูลในระหว่างวันที่ 29 มีนาคม ถึงวันที่ 29 เมษายน 2560 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการหาค่าสถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมานเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน กำหนดระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ผลการศึกษาพบว่า คะแนนระดับบรรยากาศองค์การ คะแนนระดับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.07 (S.D. = 0.39) และ 4.16 (S.D. = 0.39) คุณลักษณะส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ส่วนบรรยากาศองค์การ มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.614$, $p\text{-value}<0.001$) ตัวแปรบรรยากาศองค์การมีทิศทางความรับผิดชอบ และมีทิศทางมาตรฐานการปฏิบัติงาน สามารถร่วมกันพยากรณ์การปฏิบัติงานการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย ได้ร้อยละ 45.8 ปัญหาและอุปสรรคส่วนใหญ่คือการบริหารเวชภัณฑ์ ผลการศึกษาในครั้งนี้ สามารถนำไปวางแผนพัฒนางานการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรมในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลได้

คำสำคัญ: บรรยากาศองค์การ การบริหารเวชภัณฑ์

Abstract

This cross sectional descriptive research aimed to study personal attributes and organization climate affecting drug management and pharmaceutical care of health officer at sub-district health promotion hospital in Nong Khai province. The samples consisted of 74 health officer at sub-district health promotion in Nong Khai province. The instruments used in this study were a questionnaire. The questionnaire was examined and verified by the three experts with all item was contained the IOC values higher than 0.5 for content validity and tested for reliability in pilot study of 30 samples and Alpha Coefficient was at 0.97. Data collected between March 29rd, – April 29rd, 2016. The data were analyzed by using descriptive statistics and Inferential statistics were Pearson product moment correlation and Stepwise multiple linear regressions at statistical significant level of 0.05.

The results showed that the organization climate, drug management and pharmaceutical care of health officer were at high level with averages of 4.07 (S.D. = 0.39), 4.16 (S.D. = 0.39) respectively. There is positive relationship between organization climate and drug management and pharmaceutical care service. However, there was no statistically significant relationship between personal attributes and drug management and pharmaceutical care. The result also showed that the relationship between drug management and pharmaceutical care at medium level at the 0.001 level (p -value=0.001), with the correlation coefficient ($r=0.614$). The study also indicated that two factors of can be able to forecasting of drug management and pharmaceutical care of health officer at sub-district health promotion hospital in Nong Khai province at 45.8 percentage. Most problem are related to drug management practice. The results of this research can be used to make plan for improvements the drug management and pharmaceutical care system in district level.

Keywords: organizational climate, drug Management

บทนำ

ตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (ด้านสาธารณสุข) พ.ศ.2560 – 2579 กระทรวงสาธารณสุขมีเป้าหมายด้านสุขภาพ คือ “ประชาชนสุขภาพดี เจ้าหน้าที่มีความสุข ระบบสุขภาพยั่งยืน” ประชาชนสุขภาพดี ได้แก่ อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดไม่น้อยกว่า 80 ปี อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดีไม่น้อยกว่า 72 ปี เจ้าหน้าที่มีความสุข ได้แก่ ดัชนีวัดความสุขด้วยตนเองของคนในองค์กร ดัชนีสุขภาวะองค์กร และระบบสุขภาพยั่งยืน ได้แก่ การเข้าถึงบริการ การครอบคลุมด้านบริการ ความเท่าเทียมและเสมอภาค และมีธรรมาภิบาล โดยใช้ยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการดำเนินงาน คือ 4 ยุทธศาสตร์เป็นเลิศ (4 Excellence Strategies) ประกอบด้วย ส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคเป็นเลิศ (Prevention & Promotion Excellence) บริการเป็นเลิศ (Service

Excellence) บุคลากรเป็นเลิศ (People Excellence) บริหารจัดการเป็นเลิศ (Governance Excellence)⁽¹⁾

การบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรมเป็นการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ด้านบริการเป็นเลิศและตามมาตรฐานเภสัชกรรมในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล การบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรม เป็นส่วนสำคัญเพื่อให้มียาและเวชภัณฑ์ที่มีคุณภาพสำหรับประชาชน งานบริหารเวชภัณฑ์ ต้องมีบุคลากรรับผิดชอบ คลังยาและเวชภัณฑ์มีสถานที่เก็บยาและเวชภัณฑ์ที่เหมาะสม ปลอดภัย มีการเก็บยาและเวชภัณฑ์เป็นหมวดหมู่ มีการควบคุมการเบิกจ่ายเวชภัณฑ์ ไม่พบยาและเวชภัณฑ์เสื่อมสภาพหมดอายุและสำร่อยยาและเวชภัณฑ์ที่เพียงพอ กระบวนการที่สำคัญในการบริหารเวชภัณฑ์ คือการบริหารยาและเวชภัณฑ์ที่ดีและมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีประโยชน์ต่อสถานบริการสาธารณสุข

ทำให้หน่วยงานประหยังบประมาณด้านยาและเวชภัณฑ์ในการให้บริการและให้บริการได้รับยาในการรักษาโรคที่มีคุณภาพ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ การบริหารเวชภัณฑ์ ได้แก่ การกำหนดความต้องการ การจัดหา/การสำรองยาและเวชภัณฑ์ งานคลังยาและเวชภัณฑ์ การควบคุม – เบิกจ่ายยาและเวชภัณฑ์ การตรวจสอบและรายงานยาและเวชภัณฑ์ การจำหน่ายเวชภัณฑ์ งานบริการเภสัชกรรม ได้แก่ การส่งมอบและให้คำแนะนำการใช้ยา การจัดการระบบดูแลต่อเนื่องด้านยาในชุมชน⁽²⁾

การปฏิบัติงานการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรม จะประสบผลสำเร็จต้องอาศัยปัจจัยสำคัญคือ คุณลักษณะส่วนบุคคล ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน ประกอบไปด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน และการฝึกอบรม⁽³⁾ คุณลักษณะส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์และมีผลต่อการปฏิบัติงานหรือการดำเนินงานแล้วยังมีปัจจัยที่สำคัญอีกด้านคือ บรรยากาศองค์การ ซึ่งมีความสำคัญที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรม บรรยากาศองค์การ ประกอบไปด้วย มิติด้านโครงสร้างองค์การ มิติด้านความรับผิดชอบ มิติด้านรางวัล มิติด้านความเสี่ยง มิติด้านความอบอุ่น มิติด้านการสนับสนุน มิติด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน มิติด้านความขัดแย้ง มิติด้านความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน⁽⁴⁾

สำนักงานเขตสุขภาพที่ 8 ได้มีการจัดทำเกณฑ์โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวขึ้น เพื่อใช้ประเมินมาตรฐานของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในเขตสุขภาพที่ 8 และการดำเนินการประเมิน ในปี 2557 ถึง ปี 2559 สำนักงานเขตสุขภาพที่ 8 ได้มีการปรับปรุงเกณฑ์การประเมิน ดังนี้ เกณฑ์ประเมินโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 3 ดี Healthy work place, 5 ส. เกณฑ์คุณภาพเครือข่ายบริการปฐมภูมิ (Primary Care Award : PCA) หมวดสำคัญ หมวด 3, 6 เกณฑ์การประเมินงานป้องกันควบคุมการติดเชื้อ เกณฑ์ประเมินมาตรฐานงานชั้นสูง เกณฑ์ประเมินระบบข้อมูลข่าวสารเทคโนโลยีสารสนเทศ เกณฑ์ผลสัมฤทธิ์งานตามตัวชี้วัด (KPI) ของเขตสุขภาพที่ 8 เกณฑ์ประเมิน

มาตรฐานงานเภสัชกรรม การประเมินเกณฑ์การพัฒนาคุณภาพต่อเนื่อง (CQI)/นวัตกรรม/R2R/วิจัย คะแนนในภาพรวมอำเภอ/ตำบลจัดการสุขภาพบูรณาการติดดาวต้องได้คะแนนการประเมินร้อยละ 90 จึงถือว่าผ่านเกณฑ์ประเมิน⁽⁵⁾ ต่อมาสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ได้มีการปรับปรุงพัฒนาเกณฑ์โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว (รพ.สต.ติดดาว) ซึ่งมีเกณฑ์ประเมิน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 บริการดี ส่วนที่ 2 ประสานงานดี ภาควิชาเครือข่ายมีส่วนร่วม ส่วนที่ 3 บุคลากรดี ส่วนที่ 4 บริการดี ส่วนที่ 5 ประชาชนสุขภาพดี⁽⁶⁾ เพื่อให้ประเมินโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทั่วประเทศ ในปี 2560 เป็นต้นไป จากผลการประเมินของคณะกรรมการประเมิน เขตสุขภาพที่ 8 ในปี 2559 พบว่า จังหวัดหนองคาย มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน คิดเป็นร้อยละ 72.94⁽⁷⁾ แต่ถ้าแยกตามเกณฑ์เป็นรายข้อพบว่า เกณฑ์ประเมินที่คะแนนประเมินต่ำ ได้แก่ เกณฑ์ประเมินมาตรฐานงานชั้นสูง และเกณฑ์ประเมินงานมาตรฐานเภสัชกรรม โดยเฉพาะด้านการบริหารเวชภัณฑ์ ด้านงานบริการเภสัชกรรมในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคลและบรรยากาศองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย ถึงปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานสู่การพัฒนาการปฏิบัติงานการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรมตามงานมาตรฐานเภสัชกรรมในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน ส่งผลให้ประชาชนได้รับบริการที่ดีต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคลและบรรยากาศองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

เจ้าหน้าที่สาธารณสุข หมายถึงเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรมในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย ไม่น้อยกว่า 6 เดือน และยังปฏิบัติงานอยู่ในขณะที่เก็บข้อมูล

การบริหารเวชภัณฑ์ หมายถึง การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในด้านการบริหารจัดการเวชภัณฑ์ เริ่มตั้งแต่ การกำหนดความต้องการ การจัดหา/การสำรองยาและเวชภัณฑ์ งานคลังยาและเวชภัณฑ์ การควบคุม – เบิกจ่ายยาและเวชภัณฑ์ การตรวจสอบและรายงานยาและเวชภัณฑ์ การจำหน่ายยาและเวชภัณฑ์

งานบริการเภสัชกรรม หมายถึง การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในด้านการบริการเภสัชกรรม ได้แก่ การส่งมอบและให้คำแนะนำการใช้ยา การจัดการระบบดูแลต่อเนื่องด้านยาในชุมชน

บรรยากาศองค์การ หมายถึง ลักษณะของสภาพแวดล้อมของงานที่บุคลากรสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย เข้าใจ หรือรับรู้ต่อองค์การและบุคลากรในองค์การ ประกอบด้วยมิติด้านโครงสร้างองค์การ มิติด้านความรับผิดชอบ มิติด้านรางวัล มิติด้านความเสี่ยง มิติด้านความอบอุ่น มิติด้านการสนับสนุน มิติด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน มิติด้านความขัดแย้ง มิติด้านความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

คุณลักษณะส่วนบุคคล หมายถึง เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาการปฏิบัติงาน การฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรมในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ คุณลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาการปฏิบัติงาน การฝึกอบรม⁽³⁾ และบรรยากาศองค์การ ประกอบด้วย มิติด้านโครงสร้างองค์การ มิติด้านความรับผิดชอบ มิติด้านรางวัล มิติด้านความเสี่ยง มิติด้านความอบอุ่น มิติด้านการสนับสนุน มิติด้านมาตรฐาน

การปฏิบัติงาน มิติด้านความขัดแย้ง มิติด้านความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน⁽⁴⁾ ตัวแปรตาม คือ การบริหารเวชภัณฑ์ และการบริการเภสัชกรรม⁽²⁾

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องคุณลักษณะส่วนบุคคลและบรรยากาศองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (Cross-Sectional Descriptive Research) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรมในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย จำนวน 74 คน คำนวณขนาดตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์การถดถอยพหุ (Multiple Linear Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานของ Cohen⁽⁸⁾ ได้ขนาดตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 48 คน จากการคำนวณได้ขนาดตัวอย่างที่มีจำนวนน้อย จึงทำการศึกษาในประชากรจำนวน 74 คน แต่มีการใช้สถิติอ้างอิง เพื่อนำผลการศึกษาอ้างอิงไปยังประชากรในเวลาที่เปลี่ยนแปลงไป เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม มี 4 ส่วน ซึ่งประกอบด้วย ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การ ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรม ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ โดยส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 มีระดับการวัดเป็นช่วงสเกล (Interval Scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ ตามแบบมาตรวัดของ Likert⁽⁹⁾ ตอบระดับมากที่สุด คิดเป็น 5 คะแนน ระดับมาก คิดเป็น 4 คะแนน ระดับปานกลาง คิดเป็น 3 คะแนน ระดับน้อย คิดเป็น 2 คะแนน ระดับน้อยที่สุด คิดเป็น 1 คะแนน และแปลผลโดยจัดเป็น 5 ระดับ โดยใช้ค่าการแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ย ของสำเร็จ จันทสุวรรณ และ สุวรรณ บัวหวาน⁽¹⁰⁾ คือ ระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.50–5.00) ระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.50–4.49) ระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.50 –

3.49) ระดับน้อย (คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49) และระดับน้อยที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49) ซึ่งแบบสอบถามผ่านการตรวจความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน และทำการตรวจสอบความเที่ยงของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาช (Cronbach Alpha Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.976 และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรมในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย จำนวน 74 คน ระหว่างวันที่ 29 มีนาคม ถึง 29 เมษายน 2560 นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปโดยการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุด และสถิติเชิงอนุมาน หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ในส่วนตัวแปรที่มีระดับการวัดเป็นนามสเกล (Nominal scale) หรืออันดับสเกล (Ordinal scale) วิเคราะห์โดยการทำให้เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy variable) โดยเกณฑ์การแบ่งระดับคะแนนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แบ่งตามเกณฑ์ของ Elifson Kirk.⁽¹¹⁾ มีค่าตั้งแต่ -1 ถึง +1 แบ่งระดับ ดังนี้ ไม่มีความสัมพันธ์ (No relationship) หมายถึง $r = 0$ มีความสัมพันธ์ต่ำ (Weak relationship) หมายถึง $r = \pm 0.01$ ถึง ± 0.30 มีความสัมพันธ์ปานกลาง (Moderate relationship) หมายถึง $r = \pm 0.31$ ถึง ± 0.70 มีความสัมพันธ์สูง (Strong relationship) หมายถึง $r = \pm 0.71$ ถึง ± 0.99 มีความสัมพันธ์โดยสมบูรณ์ (Perfect relationship) หมายถึง $r = \pm 1$ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Linear Regression Analysis) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการศึกษา

คุณลักษณะส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย พบว่ากลุ่มประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 83.8 อายุระหว่าง 31-40 ปีร้อยละ 31.1 อายุเฉลี่ย 38.67 ปี (S.D. = 9.08 ปี) อายุต่ำสุด 24 ปี อายุสูงสุด 58 ปี สถานภาพสมรสคู่ร้อยละ 73.0 ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่าร้อยละ 94.6 ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ ร้อยละ 63.5 มีระยะเวลาการปฏิบัติงานการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรม ระหว่าง 1-5 ปี ร้อยละ 51.3 มีค่าเฉลี่ย 6.64 ปี (S.D. = 5.64 ปี) มีค่ามัธยฐาน เท่ากับ 5 ปี ระยะเวลาการปฏิบัติงานต่ำสุด 1 ปี สูงสุด 24 ปี และเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรม ร้อยละ 67.6 เคยได้รับการอบรม 1 ครั้ง ร้อยละ 44.6 มีค่าเฉลี่ย 1.56 ครั้ง (S.D. = 0.90 ครั้ง) มีค่ามัธยฐาน เท่ากับ 1 ครั้ง ได้รับการอบรมต่ำสุด 1 ครั้ง และสูงสุด 4 ครั้ง

ระดับบรรยากาศองค์การในการปฏิบัติงานการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย พบว่าในภาพรวม มีระดับบรรยากาศองค์การ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.07 คะแนน (S.D. = 0.39) เมื่อพิจารณารายมิติ พบว่าทุกมิติ มีบรรยากาศองค์การอยู่ในระดับมาก มิติที่ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มิติด้านโครงสร้าง ค่าเฉลี่ย 4.38 คะแนน (S.D. = 0.50) รองลงมา คือ มิติด้านความรับผิดชอบ ค่าเฉลี่ย 4.28 คะแนน (S.D. = 0.47) ส่วนมิติที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มิติด้านความขัดแย้ง มีค่าเฉลี่ย 3.74 คะแนน (S.D. = 0.55) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลระดับมิติบรรยากาศองค์การของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย

มิติบรรยากาศองค์การ	ระดับบรรยากาศองค์การ (n = 74)		การแปลผล
	Mean	S.D.	
1. มิติด้านโครงสร้างองค์การ	4.38	0.50	มาก
2. มิติด้านความรับผิดชอบ	4.28	0.47	มาก
3. มิติด้านรางวัล	3.81	0.59	มาก
4. มิติด้านความเสี่ยง	3.98	0.51	มาก
5. มิติด้านความอบอุ่น	4.15	0.47	มาก
6. มิติด้านความสนับสนุน	4.00	0.55	มาก
7. มิติด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน	4.15	0.51	มาก
8. มิติด้านความขัดแย้ง	3.74	0.55	มาก
9. มิติด้านความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน	4.15	0.57	มาก
ภาพรวมมิติบรรยากาศองค์การ	4.07	0.39	มาก

ระดับการปฏิบัติงานการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย

เมื่อพิจารณาระดับการปฏิบัติงานของกลุ่มประชากรพบว่า ในภาพรวมมีระดับการปฏิบัติงานการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย อยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย 4.16 คะแนน

(S.D.=0.39) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ด้านที่ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ งานคลังยาและเวชภัณฑ์ค่าเฉลี่ย 4.39 คะแนน (S.D. = 0.54) รองลงมา คือ การควบคุม – เบิกจ่ายยาและเวชภัณฑ์ ค่าเฉลี่ย 4.36 คะแนน (S.D. = 0.53) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การกำหนดความต้องการซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.84 คะแนน (S.D. = 0.61) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลระดับการปฏิบัติงานการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย

การบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการ เภสัชกรรม	การบริหารเวชภัณฑ์และงาน บริการเภสัชกรรม (n = 74)		การแปลผล
	Mean	S.D.	
การบริหารเวชภัณฑ์			
1. การกำหนดความต้องการ	3.84	0.61	มาก
2. การจัดหา/การสำรองยาและเวชภัณฑ์	4.20	0.51	มาก
3. งานคลังยาและเวชภัณฑ์	4.39	0.54	มาก
4. การควบคุม – เบิกจ่ายยาและเวชภัณฑ์	4.36	0.53	มาก
5. การตรวจสอบและรายงานยาและเวชภัณฑ์	4.06	0.52	มาก
6. การจำหน่ายยาและเวชภัณฑ์	4.27	0.50	มาก
งานบริการเภสัชกรรม			
7. การส่งมอบและให้คำแนะนำการใช้ยา	4.22	0.52	มาก
8. การจัดการระบบดูแลต่อเนื่องด้านยาในชุมชน	3.95	0.55	มาก
ภาพรวมการปฏิบัติงาน	4.16	0.39	มาก

คุณลักษณะส่วนบุคคลและบรรยากาศองค์การที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย

คุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่า คุณลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาการปฏิบัติงานการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรม การฝึกอบรมการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรม ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย

บรรยากาศองค์การ พบว่า ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์

ระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.614, p\text{-value} < 0.001$) เมื่อพิจารณารายมิติ พบว่า มิติที่มีความสัมพันธ์สูงที่สุดคือ มิติด้านความรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.643, p\text{-value} < 0.001$) รองลงมาคือ มิติด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.594, p\text{-value} < 0.001$) และมิติที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุดคือ มิติด้านความอบอุ่น มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.259, p\text{-value} = 0.026$) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับการปฏิบัติงานการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย

คุณลักษณะส่วนบุคคล และบรรยากาศองค์การ	การปฏิบัติงานการบริหารเวชภัณฑ์และ งานบริการเภสัชกรรม		ระดับความสัมพันธ์
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	p-value	
คุณลักษณะส่วนบุคคล			
เพศ (หญิง)	0.048	0.687	ไม่มีความสัมพันธ์
อายุ	-0.177	0.131	ไม่มีความสัมพันธ์
สถานภาพสมรส (คู่)	0.035	0.764	ไม่มีความสัมพันธ์
ระดับการศึกษา (ปริญญาตรี)	0.066	0.574	ไม่มีความสัมพันธ์
ตำแหน่ง (พยาบาลวิชาชีพ)	0.156	0.185	ไม่มีความสัมพันธ์
ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน	-0.095	0.422	ไม่มีความสัมพันธ์
การได้รับการอบรม (เคย)	-0.101	0.390	ไม่มีความสัมพันธ์
บรรยากาศองค์การ			
มิติด้านโครงสร้างองค์การ	0.500**	<0.001	ปานกลาง
มิติด้านความรับผิดชอบ	0.643**	<0.001	ปานกลาง
มิติด้านรางวัล	0.332**	0.004	ปานกลาง
มิติด้านความเสี่ยง	0.520**	<0.001	ปานกลาง
มิติด้านความอบอุ่น	0.259*	0.026	ต่ำ
มิติด้านการสนับสนุน	0.368**	0.001	ปานกลาง
มิติด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน	0.594**	<0.001	ปานกลาง
มิติด้านความขัดแย้ง	0.439**	<0.001	ปานกลาง
มิติด้านความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน	0.443**	<0.001	ปานกลาง
ภาพรวมบรรยากาศองค์การ	0.614	< 0.001	ปานกลาง

* ค่าระดับนัยสำคัญน้อยกว่า 0.05

** ค่าระดับนัยสำคัญน้อยกว่า 0.01

คุณลักษณะส่วนบุคคลและบรรยากาศองค์การ
ที่มีผลต่อการปฏิบัติงานการบริหารเวชภัณฑ์และ
งานบริการเภสัชกรรมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขใน
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย

ผลการวิเคราะห์ พบว่าตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการปฏิบัติงานการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย ที่ถูกเลือกเข้าสมการ คือ ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติ น้อยกว่า 0.05 และที่ไม่ถูกเลือกเข้าสมการ คือ ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติ มากกว่า 0.05 โดยตัวแปรที่ถูกเลือกเข้าสมการ คือ บรรยาการศองค์การมิติด้านความรับผิดชอบ ($p\text{-value} < 0.001$) และบรรยาการศองค์การมิติด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน ($p\text{-value} = 0.018$) ซึ่งตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัวแปรสามารถร่วมกันพยากรณ์การปฏิบัติงานการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย ได้ร้อยละ 45.8 ดังตารางที่ 4

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการปฏิบัติงาน
งานการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรมของ
เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ
ตำบล จังหวัดหนองคาย พบว่าปัญหาและอุปสรรค ส่วน
ใหญ่ คือ การบริหารเวชภัณฑ์คิดเป็นร้อยละ 67.74
ข้อเสนอแนะควรจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาคลังยา
และเวชภัณฑ์ให้ได้ตามมาตรฐาน ควรให้เจ้าหน้าที่
สาธารณสุข มีส่วนร่วมในการกำหนดกรอบบัญชียา/
ความต้องการใช้ยากับโรงพยาบาลแม่ข่ายให้มากขึ้น

รองลงมา คือ บรรยากาท่องเที่ยวการมิติด้านโครงสร้างคิด
เป็นร้อยละ 48.38 ควรมีการจัดสรรบุคลากรให้เพียงพอ
ต่อการปฏิบัติงานตามความรู้ความสามารถ

สรุปและอภิปรายผล

คุณลักษณะส่วนบุคคลและบรรยากาศองค์การที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานการบริหารเวชภัณฑ์ และงานบริการเภสัชกรรมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย

คุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่า เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาและตำแหน่ง ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พรพิมล จิตธรรมมา และชนะพล ศรีฤทธา⁽¹²⁾ ส่วนอายุ ระยะเวลาการปฏิบัติงาน และการฝึกอบรมไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของอุเทน จินโรจน์ และวิทัศน์ จันทรโพธิ์ศรี⁽¹³⁾ แต่การศึกษาในครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของธรรมณู บุญจันทร์ และวิทัศน์ จันทรโพธิ์ศรี⁽¹⁴⁾ พบว่า เพศ มีความสัมพันธ์ระดับต่ำกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เช่นเดียวกับ สมหมาย คำพิชิต และวิทัศน์ จันทรโพธิ์ศรี⁽¹⁵⁾ พบว่า อายุ สถานภาพสมรส ระยะเวลากการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์ระดับต่ำกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข อุเทน จินโรจน์ และวิทัศน์ จันทรโพธิ์ศรี⁽¹³⁾ พบว่า ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์ระดับต่ำกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข สมหมาย ขาน้อย และชนะพล ศรีฤทธา⁽¹⁶⁾ พบว่า ตำแหน่ง มีความสัมพันธ์ระดับต่ำทางลบกับการปฏิบัติงานของ

ตารางที่ 4 ค่าสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของการปฏิบัติงานการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย

ตัวแปร	B	Beta	T	P-value	R	R ²	R ² _{Change}
1. บรรยากาศองค์การมีจิตความรับผิดชอบ	0.369	0.444	3.707	<0.001	0.643	0.413	0.413
2. บรรยากาศองค์การมีติด้านมาตรฐาน การปฏิบัติงาน	0.223	0.290	2.425	0.018	0.677	0.458	0.045

คงที่ = 1.659, F = 29.996, P-value < 0.001, R = 0.677, $R^2 = 0.458$, $R_{adj}^2 = 0.443$

เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และ สมหมาย คำพิชิต และวิทัศน์ จันทรโพธิ์ศรี⁽¹⁵⁾ พบว่าการฝึกอบรม มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

บรรยากาศองค์การ พบว่า ส่วนใหญ่มิติบรรยากาศองค์การมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เรียงตามลำดับความสัมพันธ์ ได้แก่ มิติด้านความรับผิดชอบ มิติด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน มิติด้านความเสี่ยง มิติด้านโครงสร้างองค์การ มิติด้านความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มิติด้านความขัดแย้ง มิติด้านการสนับสนุน และมิติด้านรางวัล ($r = 0.643$, $p\text{-value} < 0.001$) ($r = 0.594$, $p\text{-value} < 0.001$) ($r = 0.520$, $p\text{-value} < 0.001$) ($r = 0.500$, $p\text{-value} < 0.001$) ($r = 0.443$, $p\text{-value} < 0.001$) ($r = 0.439$, $p\text{-value} < 0.001$) ($r = 0.368$, $p\text{-value} = 0.001$) ($r = 0.332$, $p\text{-value} = 0.004$) ด้านที่มีความสัมพันธ์ระดับต่ำกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ได้แก่ มิติด้านความอบอุ่น ($r = 0.259$, $p\text{-value} = 0.026$) จากผลการศึกษา จะเห็นว่าส่วนใหญ่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน อาจกล่าวได้ว่า การปฏิบัติงานด้านใด ๆ ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย สิ่งที่จะช่วยให้งานเกิดผลสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายได้ สิ่งที่สำคัญ คือ การสร้างบรรยากาศองค์การให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของ กาญจนา พิทักษ์วานิชย์ และประจักษ์ บัวผัน⁽¹⁷⁾ พบว่า ภาพรวมบรรยากาศองค์การมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข แต่ผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องในระดับที่ต่างกับการศึกษาของสุรัชย์ พินทา และประจักษ์ บัวผัน⁽¹⁸⁾ พบว่า ภาพรวมบรรยากาศองค์การ มีความสัมพันธ์ระดับสูงกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

คุณลักษณะส่วนบุคคลและบรรยากาศองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีผลการปฏิบัติงานการบริหาร

เวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย ได้แก่ มิติด้านความรับผิดชอบ ($p\text{-value} < 0.001$) และมิติด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน ($p\text{-value} = 0.018$) สามารถร่วมกันพยากรณ์การปฏิบัติงานการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคายได้ร้อยละ 45.8 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบรรยากาศองค์การมีผลต่อการปฏิบัติงานการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย ควรมีลักษณะสภาพแวดล้อมของงานที่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขรับรู้ และเข้าใจต่อองค์การและบุคลากรในองค์การ เกี่ยวกับบรรยากาศองค์การมิติด้านความรับผิดชอบและมิติด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน คือ เมื่อมีการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัด กำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน และได้รับการไว้วางใจ ด้วยการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานตรงตามความรู้ความสามารถแล้ว จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานรับรู้และเข้าใจ มีความรู้สึกว่าตนเองมีหน้าที่ความรับผิดชอบ สามารถตัดสินใจการปฏิบัติงานในความรับผิดชอบให้บรรลุเป้าหมาย แก้ไขปัญหาต่างๆ ในการปฏิบัติงานได้ มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามเป้าหมาย มาตรฐานการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ได้ มีการปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบได้ อย่างไรก็ดีตามจากผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่า บรรยากาศองค์การ มิติด้านโครงสร้างองค์การ มิติด้านรางวัล มิติด้านความเสี่ยง มิติด้านความอบอุ่น มิติด้านการสนับสนุน มิติด้านความขัดแย้ง และมิติด้านความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย แต่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย ซึ่งอาจเป็นตัวแปรที่สนับสนุน ตัวแปร 2 ตัวแปร ให้มีผลต่อการปฏิบัติงานได้ ซึ่งบรรยากาศองค์การมีความสำคัญ

ต่อการปฏิบัติงานในองค์กร เพราะการทำงานต่าง ๆ ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมกำกับและสิ่งแวดล้อมในองค์กร และมีความสำคัญต่อผู้บริหารและบุคลากร เพราะบรรยากาศมีผลต่อการปฏิบัติงาน และผู้บริหารในองค์กรเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อบรรยากาศองค์การและส่งผลต่อบรรยากาศองค์การด้วย⁽¹⁹⁾ จากปัจจัยบรรยากาศองค์การทั้ง 2 มิติ จะทำให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย ปฏิบัติงานการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรมได้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ซึ่งผลศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของ เกษมชาติ จำสัห์ และวิทัศน์ จันทรโพธิ์ศรี⁽²⁰⁾ พบว่า บรรยากาศองค์การมีมิติด้านความรับผิดชอบ และด้านบรรยากาศองค์การมีมิติด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษา ของ สุรัชย์ พิมหา และประจักษ์ บัวพันธ์⁽¹⁸⁾ พบว่า บรรยากาศองค์การมีมิติด้านความรับผิดชอบ และด้านบรรยากาศองค์การมีมิติด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน ไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

1. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลควรมีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้ตรงตามความรู้ความสามารถ และส่งเสริมให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานด้วยตนเอง
2. โรงพยาบาลแม่ข่าย และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ควรมีการกำหนดรายการยาและเวชภัณฑ์ กำหนดความต้องการ และแนวทางการดำเนินงานการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรมร่วมกันให้มากขึ้น
3. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาลแม่ข่าย สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ควรจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอ และสนับสนุนการปฏิบัติงาน สำหรับการพัฒนางานบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรมของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เพื่อให้ได้มาตรฐาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่มีผลต่อการสนับสนุนการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรม
2. ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรมในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เพื่อให้ทราบปรากฏการณ์ สภาพปัญหาที่แท้จริง ไว้เป็นแนวทางร่วมกับการศึกษาเชิงปริมาณเกี่ยวกับการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรมในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ รศ.ดร.ชนะพล ศรีธำชา อาจารย์ที่ปรึกษา และคณาจารย์คณะสาธารณสุขศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่นทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนให้ความรู้ตลอดหลักสูตร ขอขอบพระคุณ ดร.สุพัฒน์ อาสนะคุณสัมพันธ์ บัณฑิตเสนา และสิทธิศักดิ์ ทรัพย์สิริโสภาคย์ ที่กรุณาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่สาธารณสุขผู้รับผิดชอบงานการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรมในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย ผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เอกสารอ้างอิง

1. กระทรวงสาธารณสุข. แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (ด้านสาธารณสุข). นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข; 2555.
2. คณะทำงานจัดทำคู่มือเภสัชกรรมปฐมภูมิ. คู่มือสำหรับเภสัชกรในการดำเนินงานเภสัชกรรมในหน่วยบริการปฐมภูมิ. กรุงเทพฯ : สำนักงานแผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2553.
3. Schermerhorn, J.R., Hunt, G, & Osborn, N. Organizational behavior. New York: Wiley; 2003.
4. Litwin, G.H., & Stringer, R.A. Motivation and organization climate. Boston: Division of research Harvard University Graduate School of Business Administration. ; 1968.

5. สำนักงานเขตสุขภาพที่ 8 กระทรวงสาธารณสุข. เอกสารแบบประเมินอำเภอ/ตำบลจัดการสุขภาพบูรณาการติดดาวปี 2559 อุดรธานี : สำนักงานเขตสุขภาพที่ 8; 2559.
6. สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. คู่มือแนวทางการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว (รพ.สต.ติดดาว). นนทบุรี: สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข; 2559.
7. สำนักงานเขตสุขภาพที่ 8 กระทรวงสาธารณสุข. สรุปการประเมินอำเภอ/ตำบลจัดการสุขภาพบูรณาการติดดาวปี 2559. อุดรธานี : สำนักงานเขตสุขภาพที่ 8; 2559.
8. Cohen J. Statistical power analysis for the behavioral sciences. 2ed. New York: Lawrence Erlbaum Associates; 1988.
9. Likert R. The Human Organization. New York: McGraw-Hill ;1976.
10. สำเริง จันทรสวรรณ, สวรรณ บัวทวน. สถิติสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์. ขอนแก่น: ภาควิชาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2547.
11. Elifson, Kirk W. and Others. Fundamentals of Socials Statistics. 2nd ed. New York : McGraw-Hill, Inc; 1990.
12. พรพิมล จิตธรรมมา, ชนะพล ศรีฤาชา. การสนับสนุนจากองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานของทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วระดับอำเภอ จังหวัดอุดรธานี. วารสารสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 ขอนแก่น 2558; 22(1): 9-21.
13. อุเทน จิณโรจน์, วิทัศน์ จันทรโพธิ์ศรี. ลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยในการบริหารที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานระบาดวิทยาโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดมหาสารคาม. วารสารสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 ขอนแก่น 2557; 21(1):63-74.
14. ธรรมนูญ บุญจันทร์, วิทัศน์ จันทรโพธิ์ศรี. ลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยทางการบริหารที่มีผลต่อสมรรถนะหลักของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น. วารสารสาธารณสุขขอนแก่น 2556; 25(293): 30-3.
15. สมหมาย คำพิชิต, วิทัศน์ จันทรโพธิ์ศรี. คุณลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยทางการบริหารที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานข้อมูลสารสนเทศของผู้รับผิดชอบงานข้อมูลสารสนเทศในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดมหาสารคาม. วารสารวิจัย มข 2556; 6(1): 21-9.
16. สมหมาย ชาน้อย, ชนะพล ศรีฤาชา. ปัจจัยการบริหารที่มีผลต่อการใช้โปรแกรมระบบฐานข้อมูลโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและหน่วยบริการปฐมภูมิ (JHCIS) ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น. วารสารวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพ 2558; 7(3): 129-36.
17. กาญจนา พิทักษ์วณิชย์, ประจักษ์ บัวผัน. บรรยาการองค์การและปัจจัยทางการบริหารที่มีผลต่อการจัดการความรู้ของบุคลากรโรงพยาบาลบัวใหญ่ อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา. วารสารวิจัย มข 2559; 16(1): 90-103.
18. สุรัชย์ พิมพ์า, ประจักษ์ บัวผัน. ปัจจัยที่มีผลต่อการสื่อสารในการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดขอนแก่น. วารสารวิจัย มข.(ฉบับบัณฑิตศึกษา) 2558;15(1): 79-88.
19. สมยศ นาวิการ. การบริหารและพฤติกรรมองค์การ. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: บรรณกิจ;2543.
20. เกษมชาติ จำสิงห์, วิทัศน์ จันทรโพธิ์ศรี. บรรยาการองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดขอนแก่น. การประชุมวิชาการเสนองานระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ประจำปี 2557. วันที่ 16 กรกฎาคม 2557 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์; 2557.